UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus V. An Angeli intelligant per species universales? & quidem res omnes naturales Universi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

distantium, sicut fundamentum relationis determinatur ad relationem, ubicunque ponatur terminus.

VI. Ille locus Ezechiel: 28. pro conclusione allatus, potest intelligi de sapientia super naturali, ergo nihil probat pro nobis. *Confirm.* 1. Angeli possunt dici creati pleni sapientiâ, licèt non cognoverint futura, ergo etiam, licèt non acceperint ab initio species omnium futurorum. 2. Licèt Angeli non fuerint in instanti creationis usi statim omnibus speciebus, non ideo dici possunt ignorâsse, ergo neque dici potuissent, licèt tum caruissent aliquibus speciebus, atque ita ratio superiùs facta non sufficit. *Confirm.* hoc ipsum: Ut quis dicatur ignorans, non sufficit, quòd careat speciebus, sed requiritur, ut nesciat, quæ deberet, & posset scire. *Præterea:* Posito etiam, quòd Angeli ab initio habuissent species omnium rerum, adhuc non posset dici, sciviſſe illos omnia, quia non dicitur scire, qui præscisè habet species, sed, qui aliquando ijs usus est. Angeli autem neque ante, neque primo instanti usi fuerunt omnibus speciebus, ergo. ℟. Illum locum intelligi posse, & debere de sapientia utrâque, naturali & supernaturali, & quidem à fortiori de naturali: quia, si Angeli creati fuerunt in statu perfecto, quoad supernaturalia, quantò magis quoad naturalia, præsertim, cùm ordo gratiæ supponat ordinem naturæ, & detur cum proportione ad illum. *Ad 1. Confir.* Disparitas est: Quia prænotio futurorum non potest haberi naturaliter ab Angelo; adeóque non spectat ad plenitudinem sapientiæ naturalis angelicæ; species verò futurorum & haberi possunt & debentur naturaliter Angelo, illísque non habitis, sequeretur Angelos nec habuisse sapientiam actualem, nec habitualem, rerum omnium, naturaliter ab ijs cognoscibilium, & consequenter, nullo sensu dici posset, illos fuisse plenos sapientiâ, cum necessariò vel sermo esse debeat de sapientia habituali, vel de actuali. *Ad 2. ℟. Neg: Conseq:* Quia ignorare non est præcisè carere actuali cognitione (nam alias viri sapientissimi, cùm dormiunt vel aliud agunt, dicerentur esse ignorantes) sed est insuper, carere scientiâ habituali, & potentia proximâ ad cognitionem actualem. Hoc autem contigisset in Angelis, si caruissent speciebus, adeóque, propriè loquendo, ignorâssent: ex eo autem, quòd non fuerint usi speciebus, tantùm sequitur, eos non habuisse cognitionem actualem. *Ad ulteriorem Confir:* dico, ad hoc, ut quis dicatur ignorare sufficere, quòd nesciat ea, quæ naturaliter scire potest, sive ea scire debeat, sive non, Angelos autem posse scire naturaliter omnia ad universum pertinentia, quæ pro aliqua temporis differentia futura sunt. *Ad postremum,* quod additur, ℟. *Neg: assumpt: ad probat:* ajo, scientiam habitualem esse duplicem: Prima est acquisita per prævios actus, & ad hanc requiritur, ut, qui dicitur sciens, fuerit aliquando usus speciebus. Altera est infusa, & à DEO sine actuum exercitio accepta, & ad hanc (ut quis dicatur scire) sufficit, quòd habeat species, quibus uti possit, cùm voluerit.

ARTIC. V. *An Angeli intelligant per species universales? & quidem res omnes naturales Universi?*

RESP: *Intelligere. Probatur 1. pars de* universalitate: quia non repugnat species universalis, extendens se ad plura distinctè repræsentanda, ergo verisimiliter datur in Angelis. *Antec: patet 1.* Quia nulla dari potest ratio repugnantiæ. 2. Quia species intelligibiles sunt quædam participationes idearum divinarum, quæ, cùm sint entitas realiter unicissima, repræsentant tamen infinita; cur ergo non eadem species possit repræsentare plura? 3. Idem sensus communis cognoscit plura, quæ cognoscunt sensus particulares; idem homo æquivalet pluribus, animalitati & rationalitati; eadem species expressa potest repræsentare, quod alias repræsentarent plures; ergo à pari, species impressa vel infusa. 4. Inter entia dantur aliqua superiora, quæ in se divisim colligunt perfectiones inferiorum, ergo etiam dari potest species, quæ colligat in se perfectiones, & vim repræsentandi plurium specierum inferiorum. *Consequentia* verò *probatur.* Quia intellectus angelicus est admodum perfectus, adeóque exigit instrumenta similiter valde perfecta, adeóque universalia: quandoquidem virtus, quò est perfectior, hoc est simplicior, magísque unita, & per eandem entitatem extendens se ad plura. 2. Quia ita evitatur entium multiplicatio, & aliunde nihil obstat: quòd enim homo intelligat per species particulares est ideò, quia cognoscit per sensus, qui, cùm cognoscant res in particulari, transmittunt quoque species particulares ad potentias interiores, quæ ratio non habet locum in Angelis. 3. Quia Angelus potest se per eandem suam essentiam, tanquam per speciem intelligibilem, unicâ cognitione comprehendere, ergo etiam res aliàs plures intelligere per eandem speciem. 4. (& est confirmatio præcedentis.) Cognitio comprehensiva Angeli eadem repræsentat plura & diversa, putà essentiam, proprietaes, effectus, &c. ergo etiam dabilis est species connaturalis Angelo repræsentans plura & diversa, v. g. Petrum, Paulum, Joannem, &c.

Probatur 2. pars: Quòd Angelus intelli-

telligat omnes res naturales Universi. 1. Authoritate Augustini lib. 2. in Genes: ad lit: ubi expressè docet, DEUM omnium rerum similitudines, sive species, mentibus angelicis impressisse, quas erat conditurus. 2. Quia res omnes naturales sunt ejusdem ordinis cum intellectu angelico, nimirum ordinis naturæ, adeóque proportionatæ ab illo cognosci, & aliunde, dum existunt, sunt in tali statu, ut in seipsis cognitionem terminare possint, ergo. 3. Cognoscibilitas rei proportionatur entitati rei, ergo cognoscibilitas rerum naturalium est naturalis ergo sunt naturaliter cognoscibiles; à quo autem magis, quàm ab intellectu angelico, intellectuum creatorum perfectissimo? ergo. 4. Quia primò unus Angelus cognoscit naturaliter omnes cæteros cùm ordinetur ad constituendam cum illis unam Rempublicam; secundò etiam cognoscit hominem, cùm ad ejus custodiam vel ministerium mediatè aut immediatè destinetur; deniq; etiam cognoscit omnes res corporales, cùm sint vel ejus instrumentum, ut corpora cælestia, vel effectus, ut sublunaria, quæ per motum & influxum cæli producit, & conservat, idque non cæcè, sed mediante & dirigente cognitione, ergo. 5. Quia sæpe in scripturis invitantur omnes creaturæ, etiam non intellectuales, ad Deum laudandum & benedicendum, hæc autē laus & benedictio non est aliud, quàm vis quædam motiva, quam habent res omnes, movendi creaturas intellectuales ad cognoscendum & laudandum DEUM, ac proinde supponitur dari creaturas, quæ res omnes creatas possint cognoscere, ergo vel maximè tales sunt Angeli. 6. Quia non est ratio tribuendi Angelis cognitionem horum potiùs, quàm aliorum naturalium, ergo, vel omnia cognoscunt, vel penitus nihil; atqui manifestum est cognoshere illos aliqua, ergo cognoscunt omnia. 7. Qui intelligit majora intelligibilia, intelligit etiam minora, ut dicitur. 3. de anima, atqui quilibet Angelus intelligit alios Angelos, qui sunt maximè intelligibiles, cùm sint maximè immateriales, ergo intelligit omnia alia intelligibilia. 8. Quia res superiores continent in se perfectiores inferiorum, modo quodam eminentiore & sibi proportionato, ut patet inductione, atqui Angeli sunt naturæ superioris, quàm quæcunque creata alia, suntque intellectuales, ergo continent omnium aliorum perfectiones intelligibiliter; continere autem alterius perfectionem intelligibiliter, est, habere in se aliquomodo formam, seu speciem intelligibilem illius, sicut continere in se aliorum perfectiones physicè, est, habere in se aliquomodo (formaliter scilicet, vel virtualiter) illorum formam physicam, ergo Angeli habent omnium aliorum creatorum species intelligibiles, & consequenter possunt omnia illa cognoscere. Atqui etiam habent species sui ipsorum invicem, ergo & se possunt cognoscere invicem, ac proinde omnia entia naturalia hujus Universi.

Sed contrà 1. Species specificatur ab objecto, sicut habitus, ergo unica species habet unicum objectum, nec potest repræsentare plura, & consequenter non datur species universalis, neque Angeli cognoscunt per species universales. *Confir.* 1. Eadem res non potest esse similitudo propria plurium dissimilium, atqui species est similitudo propria ejus, cujus est species, ergo eadem res non potest esse species plurium dissimilium. 2. Plura singularia non possunt distinctè definiri unicâ definitione, neque duæ imagines, v. g. leonis & rosæ, repræsentari eodem exemplari, ergo neque plura objecta distinctè ab eadem specie. R. *Dist: antec:* Una species habet unum objectum unitate simplicitatis & singularitatis; Neg: unitate simplicitatis, vel coordinationis; Conc: sicut enim intellectus est una potentia, licèt non habeat unum objectum singulare, sed unum per coordinationem, vel etiam aggregationem, ita à pari de specie dicendum est. 2. Una species habet unum ob-ectum *Quod*; Neg: unum objectū *Quo*, sive unam rationem formalem, sub qua multa objecta particularia repręsentat, vel in quo multa objecta particularia specialiter conveniunt, Conc: sicut iterum intellectᵘ dicitur una potentia, quia multa objecta attingit sub una ratione formali entis & veri *Adi. Conf.* R. 1. *neg: Maj:* contrariū patet in essentia divina, quæ eadem est species eminentialis rerum omnium, quamvis dissimilium. R. 2. *Dist: Maj:* eadem res non potest esse propria similitudo plurium dissimilium adæquata; Conc: superexcedens & eminens; Neg: similitudo enim & species adæquata rei est, quæ rem adæquat, adeóque nec plus, nec minus, quàm res sit, repræsentat, & talis similitudo haud dubiè non potest esse propria plurium, quia adæquaret rem A. ex supposito, & non adæquaret, quia plura repræsentaret, quàm rem A, nimirum etiam rem B. Similitudo verò excedens & supereminens est, quæ ratione suæ perfectionis specificæ, non solùm repræsentat distinctè rem unam, sed etiam plures, & talem speciem non repugnat esse similitudinem propriam plurium dissimilium, ut apparet in divina essentia; & tales similitudines sunt species universales, quas in Angelis ponimus. *Hinc ad 2.* Disparitas ad primum est: quia definitio propria & formalis (ut patet ex ipso nomine) est notitia finiens, terminans, adæquans rem, adeóque non potest eadem esse plurium, quia esset notitia adæquata, seu æqualis rei definitæ, ut supponitur, & non esset, quia extenderet

dere se ad plures alias. Horum nihil contingit in specie, quia hæc non importat ex conceptu suo adæquationem præcisè rei, sed potest esse, vel adæquata, vel excedens & supereminens. R. 2. *ad idem*: Plura singularia non possunt definiri definitione eâdem formaliter sumpta; Conc: eadem materialiter, & realiter; Neg: sicut enim eadem realiter species, ex dictis & probatis, potest esse plurium, patétque in essentia divina, ita realiter idem actus potest esse cognitio plurium essentiarum per genus & differentiam; licèt non idem formaliter. Ad alterum disparitas est: quia figura rosæ & leonis sunt duæ figuræ adæquatæ, & adæquatè diversæ, consurgentes ex terminis quantitatis adæquatè diversis; cùm ergo eadem res non possit habere plures terminos adæquatos quantitatis, etiam non poterit idem habere figuram rosæ & leonis. Tale nihil obstat in specie. Imò sequitur potiùs, quòd, sicut una figura potest physicè esse majoris extensionis, quàm altera, ita una imago intentionalis seu species possit esse extensior alterâ. Hæc autem extensio aliter explicari non potest, quàm per hoc, quòd una indivisibilis species possit se extendere ad plures res repræsentandas, quàm altera.

II. Universale abstrahitur à particularibus, ergo, si *A*ngelus intelligit per species universales, sequitur, quòd intelligat per species abstractas à rebus particularibus, quod est contra dicta artic: præced. *Confir:* 1. Quod cognoscitur in particulari, perfectiùs cognoscitur, quàm, quod in vniversali, quia cognoscere rem in universali, est cognoscere in communi & confusè, ergo; si *A*ngeli cognoscunt per species universales, sequitur quòd cognoscant imperfectè. 2. Cognitio & species *A*ngelorum proportionantur naturæ ipsorum, sed Angelorum natura est valde perfecta & actualis, cognitio autem & species universalis est imperfecta & in potentia, ergo *A*ngelus non cognoscit per speciem vel cognitionem universalem. 3. Vel omnes species Angeli sunt universales, vel aliquæ illarum particulares, neutrum dici potest cum fundamento, ergo. R. Universale est triplex. 1. *in re*, & est natura, quæ per conceptum communem abstrahi potest à particularibus. 2. Universale *à re*, & est eadem natura per intellectum jam abstracta à particularibus. 3. Universale *ad rem*, & est causa, vel aliquid simile causæ extendens se ad multa. Et in hoc ultimo sensu dicuntur species Angelorum universales, quia extendunt se ad multa repræsentanda, sicut eadem idæa & potentia divina ad multa producenda. Vel certè, universale concipi potest dupliciter. 1. ex parte rei cognitæ, & est id, quod abstrahitur à particularibus. 2. ex parte medij & cognoscentis, per quod idem, tanquam per medium Quo, intellectus potest cognoscere plura, clarè & distinctè. Et in hoc secundo sensu dicuntur species Angelorum universales. *Ex quo patet ad 1. & 2. Confirmi. ad 3.* dico; Angelum probabiliter habere aliquas species universales, aliquas particulares. Res inferiores cognoscit *A*ngelus per species universales; id est per tales, quarum quælibet repræsentat plures res Angelo inferiores. Res verò superiores, vel æquales, cognoscit per particulares, quarum singulæ, res tantùm singulas repræsentant. Ratio prioris est: Quia major vis requiritur in *A*ngelo ad cognoscendum seipsum, & alios *A*ngelos superiores, vel æquales, quàm ad cognoscendam rem aliquam inferiorem: cùm ergo Angelus habeat vim cognoscendi seipsum & alios *A*ngelos, sequitur nullam speciem, quæ repræsentat unicam rem Angelo inferiorem, adæquare vim cognoscitivam Angeli; adeóque probabiliter omnes talium rerum species esse universales, cùm non sit ratio pro una potiùs, quàm pro altera, &, cùm ita evitetur specierum multiplicatio. Ratio posterioris est: Quia Angelus cognoscit se ipsum per suam essentiam, non tanquam per speciem universalem, sed particularem (essentia enim Angeli non extendit se directè ad quidquam aliud per modum speciei repræsentandum, quàm ad seipsum, ut superiùs art: 3. dictum est) ergo etiam alios Angelos æquales (si qui dantur) & superiores cognoscet per species particulares, cùm hi non minùs adæquent ipsius potentiam cognoscitivam, quam ille ipse adæquet.

III. Si omnes *A*ngeli cognoscunt res omnes naturales, ergo cognitio unius non est universalior, quàm alterius. *Præterea*, Si Angeli cognoscunt omnia naturalia, idque per species simul & semel illis concreatas; ergo naturaliter possunt cognoscere futura. *Probatur Sequela:* Quandocunque existit adæquatum principium alicujus effectûs, debetur illi naturaliter concursus ad producendum effectum; sed si species omnium naturalium aliquando existentium, etiam futurorum, essent *A*ngelis concreatæ existeret adæquatum principium cognoscendi omnia futura naturalia, ergo &c. *Neque dici potest*, concursum ideo non deberi speciebus ante actualem existentiam eorum, quorum sunt species, quia species pendent in operatione ab actuali existentia rei, tanquam à conditione: nam *contra est* 1. Quia tum solùm pendet aliquid in operando ab actuali existentia alterius, tanquà à conditione, quando effectus producendus naturaliter supponit existentiam talis conditionis, atqui cognitio futurorum non supponit existentiam actualem objecti pro tunc, dum affirmatur, imò supponit potiùs non existentiam, ergo &c. Et licèt verum

esset, speciebus non deberi concursū ad res intuitivè cognoscendas, antequam actu existant, adhuc *contra est* 2. Quia saltem sequitur, Angelum præscire futura abstractivè: cognosceret enim se habere species repræsentativas omnium naturaliū pro tempore, quo actu existent, & simul etiam adverteret defacto negari sibi usum illius speciei. unde colligeret evidenter, defacto quidem rem non existere, sed primò extituram: scit enim, quòd non habeat species sibi concreatas, nunquam futurorum. *Contra* 3. Quia Angelus non posset scire, quandonam aliqua species inciperet sibi esse usui, sed deberet identidem quasi tentare, & experimentum velle capere, & quia non posset tentare omnes species, quas habet, propter limitatam potentiam ad certum numerum objectorum simul & semel cognoscibilium, ideo non posset, nisi casu, fieri, ut primo statim instanti, quo res ponitur, illam cognosceret, cùm tamen aliunde videatur dicendum Angelum statim debere cognoscere, quando res aliqua incipit existere. ℟. 1. *Neg: Conseq.* Licèt enim omnes Angeli cognoscant omnia naturalia, superiores tamen eandem rem cognoscunt cum pluribus terminis, quàm inferiores, v. g. Angelus proximus infimo cognoscit supremum in ordine ad plures terminos, quàm infimus, licèt uterque cognoscat æqualiter res se inferiores, quandoquidem uterque illas cognoscit comprehensivè, in comprehensione autem non possit dari magis & minùs ex parte objecti. ℟. 2. *Dist: Conseq:* ergo cognitio unius non est universalior, quàm alterius, quoad objectum & res, quas singuli cognoscunt, vel possunt cognoscere; Cone: quoad modum, seu medium Quo cognoscunt Nego: Angeli enim superiores cognoscunt per unam eandémque speciem plura, quàm inferiores. *Ad alterum* ℟. *neg: sequel: & disting: Maj: probat:* Quando existit principium adæquatum &c. si illud principium non pendeat naturaliter in operando ab aliquo termino & conditione extrinseca Conced: si pendeat, sicut species angelicæ dependent ab actuali existentia objecti, ad hoc, ut illud repræsentent intuitivè: Neg: Intuitio enim fertur necessariò in rem, prout est in se; non potest autem sic ferri, priusquam sit aliquid in se. *Ad 1. rationem* in oppositum dico, cognitionem futurorum, quà talium, intuitivam, & supponere, & non supponere existentiam objecti, pro tunc, quando illud affirmat: supponere, quia est intuitiva, quæ tendit in rem, prout est in se, adeóque in rem ut existentem; non supponere, quia est cognitio futuri, ut talis, quæ non fertur in rem, prout hæc est in se, sed prout erit in se, adeòque in rem, ut nondum existentem, sed ut extituram. Ex quo patet, implicare hujusmodi cognitionem futurorum. *Ad alteram rationem* oppositam patet ex dictis suprà Quæst: 5. art: 3. ad 3. ubi dixi Angelum non scire evidenter se habere tantùm species futurorum. *Ad 3.* ℟. *Neg: sequel:* Angelus enim semper cognoscit suas species, quas habet, ut dixi Quæst: 5. art: 7. ad 1. hoc ipso autem, quod res incipiat existere, potest species ad cognitionem intuitivam concurrere, & consequenter hoc statim videt Angelus. Nam sicut habitus, in communi multorum sententia, exigit in actu primo inclinare subjectum, si adsit cognitio objecti, & hoc ipso, quòd adsit, inclinat; sic species, si res existat per illam cognoscibilis, exigit concurrere cum intellectu Angeli ad talem cognitionem sui, quâ is videat hanc speciem esse modò repræsentativam rei ut existentis; si autem res non existat, tunc tantùm exigit concurrere ad cognitionem, quâ Angelus videat hanc speciem esse de se repræsentativam huius aut illius rei ubi extiterit. Ex quo inferes, quàm primùm res quæpiam, cujus speciem habet Angelus, incipit existere, illicò DEUM determinare intellectum Angeli ad producendam aliam cognitionem speciei, quàm antea, cùm nondum res existeret. ℟. 2. *Ad principale argumentum neg: sequel: & Minorem probat:* cùm enim futuritio effectuum contingentium semper dependeat aliquomodo ab operatione causæ liberæ, ut dictum est Quæst: 5. artic: 7. c: Angelus autem non habeat species sibi concreatas operationum liberarum, ut etiam eâdem Quæst: a. 3. ad 1. diximus, sequitur, illum non habere principium adæquatum futurorum contingentium, quâ talium, licèt habeat species rerum, quæ contingenter futuræ sunt.

Artic. VI. *An Angeli superiores intelligant per species universaliores, quàm inferiores.*

Resp. Intelligere. Probatur 1. ex Dionys. de cæleſt. Hierarch. cap. 10. ubi juxta translationem Perionij, cùm docuisset, Angelos esse æquales quoad objecta, quæ cognoscunt, his verbis: *At participes quidem esse omnino & sapientiæ, & scientiæ, commune est divinarum mentium omnium*, subdit: *non tamen eodem, sed inferiore*, id est minùs universali, *modo*. Et iterum ibidem: *Cherubin ordo sapientiæ celsiori, scientiæque communicat, qui verò sub illis sunt spirituum sanctorum ordines, & ipsi scientiæ, sapientiæque participes sunt quidem, particularis tamen & inferioris*, id est, ut explicat D. Thomas: superiores Angeli participant scientiam magis in universali, quàm inferiores. Quibus accedit author libri de causis, apud D. Thomam hic,

docens,